

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Ivre Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Furtis. Consilium DLXXXV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98716](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98716)

uxor tempore commissi adulterii habuit, & in administratione mariti fuerunt: non enim efficitur maritus hæres uxoris per hunc casum, sed hæres uxoris efficitur monasterium, in quod adultera liberis aut parentibus carens detruitur, *Auth. Sed hodie C. Ad leg. Tuliam de adult. Papon Arrest. lib. 22. tit. 9. De adulteris*; ad quod huiusmodi bona, quæ marito non acquiritur, iure dotis vel paraphernorum deferuntur. Verum quidem est hodie ex constitutionibus novis huius ditionis Belgicæ monasteria jus succedendi non habere, & sic matrem dictæ uxoris ex iure communi, *d. Auth. Sed hodie, eâque & liberis deficientibus*, proximos cognatos potiores esse marito, qui generaliter non sit hæres, nisi cognatis deficientibus, *l. 1. C. Unde vir & uxor* certum nihilominus est mariti jus non extendi nisi ad bona præsentia, non etiam futura; quia non tantum per mortem conjugis, sed etiam per adulterium, ac inde factâ separationem, iura matrimonii resolvuntur & abrumuntur, imò etiam ipsum matrimonium, ac ipsius vinculum, *c. Ex litteris De divorc. sic* quod futuri temporis tractus ad illum non pertineat; quanvis detrusâ in monasterium adulterâ, illius consideratio non possit haberi secundum terminos juris communis, quibus incapax facta est nisi ad emolumentum monasterii: ita quod hæc questio non posset habere locum, nisi nullâ professione factâ, per indulgentiâ Principis restitueretur: sed tunc sibi & suis, non mariti hæredibus, habebit postea delata vel acquisita bona.

7 Quod autem quaeritur de bonis sororis uterinæ dictæ adulteræ, an illa quoque sub hoc commissio, & mariti lucro comprehendatur, facti habet questionem; an scilicet aliquid juris in iis adulteræ soror habuerit? Nam quod ad bona, quæ huic uterinæ sorori delata fuerunt ex parte patris sui, certum est ex consuetudine nihil ad sororem adulteram venisse, cum ex consuetudine nunc passim receptum sit, ut bona immobilia revertantur ad lineam, à quâ provenerunt; & sic dictæ uterinæ sororis paterna bona ad proximos ex latere & sanguine patris pervenire & redire debuerunt, ad quæ idcirco hæredes mariti oculos conijcere non debent. Quoad autem bona materna, cum matrem adhuc habeat superstitem, nulla potest esse successionis consideratio; quia superstitis & viventis nulla est hæreditas, nemo hæres, *l. Qui superstitis De acquir. hæred.* Et quamvis ex obitine consuetudine, soluto matrimonio, etiam superstitis bona afficiantur liberis, sic ut superstes alienandi illorum potestatem non habeat, sed tantum velut usufructum: hoc tamen in usu ejusdem consuetudinis observatur, quod liberi de huiusmodi affectis bonis, nullam habeant dispositionem, nullam alienandi facultatem, quam diu parens novissimè superstes adhuc vivit. Vnde consequitur, quod soror uterina non potuerit huiusmodi bona ad sororem adulteram transferre; non magis quam futuram quamcumque nondum delatam successionem. Ut nec bonis damnati in metallum confiscatis, ad fiscum pertinent postea delatæ hæreditates vel legatæ; quia horum incapax est sic damnatus, *l. In metallum De iure jssu, l. si in metallum De his quæ pro non script.*

Relaxato igitur vinculo, quod per dissolutionem matrimonii, propter suos liberos, matri ad conservandum sic bona liberis iisdem, in *l. Fæmina C. de secun. nupr.* injectum fuerat; sublata quoque monasteriis per dictas novas constitutiones facultate succedendi, dubium non est, quin eadem mater de iisdem bonis pro suo arbitrio etiam in præjudicium hæredum mariti disponere tam inter vivos, quam per ultimam voluntatem poterit. Quod multo magis dicendum est de bonis per eam post dissolutum matrimonium acquisitis, vel ex quamcumque successione ad eam devolutis; quia de his quoque in præjudicium filiarum, etiam si integro statu esset, testari posset; cum filia plus quam legitimam habitura esset ex bonis constante matrimonio possessis. Ex his facile poterit colligi decisio ac definitio casus propositi, nisi ex facto aliqua deprehenderetur variatio; quæ si denuò proponatur, propius vel aliter responderi poterit: sed sufficiant hæc secundum proposita.

De Furtis.

SVMMARIVM.

Furti actio criminalis.

1. Furti pro ve parva an agendum.
2. Fructus terra coherentes eius sunt cuius fundus est.
3. Actio de glande legenda cui datur.
4. Ramos ex vicino pradio impendentes recidere licet.
5. Furtum rei sua nemo facit.
6. Furtum excusat animus.
7. Furtum alicui fieri debet.
8. Furtio an pax & securitas frangatur.

CONSILIVM DLXXXV.

A CONCVSSIONE admodum alienum non est, *l. 2. de concussioib.* quod Promotor Vniversitatis, adversus miserum & seniculum Sacerdotem Dominum Egidium Halbach in hac causa molitus est; intentatâ famosâ actione furti, & infractæ pacis seu securitatis criminaliter, ob præcisos & ablatos tres pepones: idque temere & ad delationem (uti non dubitatur) illorum, quibus furtum hoc factum esse dicitur, & cum quibus lites varias habuit, & adhuc habet. * Digna sanè est hæc temeritas, quæ lege Rhemniâ coëccetur, *l. 1. §. 1. Ad 5. C. Turpi.* non tantum quod à ratione & æquitate alienum videatur tantillæ rei nomine, furti criminaliter agi posse, *Zafius in l. stipulationum §. fin. nu. 8. De verb. oblig.* sed ex eo quoque, quod furtum probatum non sit. Nam etsi per testes Actoris (quorum etiam conditio in hac gravi causa omni exceptione major non est, uti deduci posset, si causa id postulare) probatum videatur, Reum per impluvium seu ex tecto vicini decerpisse pepones; ex adverso tamen probatum est huiusmodi pepones ad Reum pertinuisse, ob id, quod in horto illius plantati radices egerint, & per fulera vinearum secundum rigorem stillicidii fundi vicini, usque & super tectum vicini serpentibus radicibus nati sint; ut constet tam ex relatione notarii de oculari loci inspectione, quam testium depositionibus.

* illius enim sunt fructus, rami, & caudices, in cuius fundo radices sunt, *§. Si Titius §. quæ ratione Insit. De re divis. l. Adeo §. his conveniens de acquir. rer. dom.* etiam si alius severit vel plantaverit: quia non

non jure seminis, sed jure soli, fructus percipiuntur, l. qui sedit de usur. Unde etiam interdictum de glande legenda datur domino, ex cuius arbore, vicini fundo impendente, decidit, l. unica de glande legenda. & permittitur domino, arboris ramos impendentes viciniæ, adimere & succidere, l. i. & per tot. de arbor. cadend. * Et si serpentes ramusculos vinearum aut similibus plantarum vicinus in fundum suum vel arborem transduxerit, permittitur domino reducere, l. si duo §. item videamus Vti possidetis.

Cum ergo nemo rei suæ, quam habet & possidet, & in qua nemo jus retentionis habet, furtum faciat, §. aliquando iussit. de oblig. qua ex delict. nasc. l. Neque pignus de reg. iuris; consequens est, ut ad furtum misello Sacerdoti imputari non possit, si quod suum est, quamvis ex fundo seu loco vicini, abstulit: cum etiam furtum non faciat, qui animo dolofo, lucri faciendi causâ rem suam, existimans esse alienam, dum à nemine possideretur, aut teneretur, aufert: quia nemo est, cui fiat, l. i. de furtis. Ideoq; etiam furti agi non potest, si volente domino surripiat lucra causâ is, qui invito domino se tollere putavit, l. Inter omnes §. recte dictum de furtis. * Proinde quamvis alias furto pax & securitas data frangatur, c. i. §. iniuria de pace iurament. firmand. c. i. §. si quis quinque solidos de pace tenenda in vfu. feud. hic tamen fracta dici non potest: quia nullum est furtum; & si esset suâ levitate non pertingeret ad infractionem securitatis. Nimis enim ineptum esset dicere, tres pepones, qui medio stinero emi possent, auferendo, quem se in tantum discrimen conijcere velle: cum alioqui ut fracta pax dicatur, majoris rei furtum exigatur. Sed frustra hæc apud doctissimum & sequissimum Iudicem inculcamus; quem non dubitamus & calumniæ, & innocentie parem habiturum rationem: ejus ob id discretioni & correctioni subijcientes, quæ à nobis præscripta sunt.

De Furtis.

SYMMARIVM.

Furtum per communitatem perpetratum;

1. Abesse non videtur quod parum abest.
2. Furti manifesti. & nec manifesti actio.
3. Delicto per communitatem facto datur actio contra singulos in solidum.
4. Furti actio restitutione rei non extinguitur.
5. Cista furtum an fiat rebus cum cista ablatis.

CONSILIVM DLXXXVI.

PRÆCEPS planè fuit & incivile, quod à Domino Consultore proponitur factum; quo Domini de Capitulo B. Ioannis, communicato prius inter se consilio, cistam aureo argentoque plenam Venerabilis Domini Decani sui jam propè agonizantis, è domo ejus abstulerunt, interea quam justa seu extrema Sacramenta dicto Domino Decano exhibebantur. * Cum enim quod parum abest, abesse non videatur, l. penult. de milit. testam. fit, ut quodammodò eo facto in crimen expilatæ hæreditatis incidisse videantur, quasi jam mortuo dicto Domino Decano cista ablata fuerit. Cæterum cum vivente adhuc Domino Decano id factum sit, intentio &

cogitatio surripientium inspicienda est, argum. l. fin. de crim. expl. hæc d.

Et cum à Domino Consultore proponatur per Dominos de Capitulo animo lucrandi id factum fuisse; dubium non est, quin furti adversus eos derur actio, l. i. de furtis, & quidem manifesti; cum vidente & spectante Domino Decano, & propter morbum prohibere non valente, aut saltem non consentiente, factum sit, l. Inter omnes §. recte de furt. quæ pœna ultra restitutionem est quadruplici, l. de his c. de furtis & ser. corruptio. Aut si manifestum furtum dicere non placet, propter realem apprehensionem deprehensionemque surripientium non intervenientem, l. Si quis in servitute §. i. d. de furt. saltem non manifesti in duplum, d. l. de huius. Nam vi bonorum raptorum actionem dari non convenit: quia neque vi intrarunt cubiculum; neque vi adhibita eripuerunt, nemine reluctante, l. vulgaris §. qui furti de furtis & multo minus injuriarum, cum (ut proponitur) lucrandi animo factum sit. * Dabitur autem hæc actio adversus singulos in solidum, l. i. c. de conditi. furti. d. l. vulgaris §. si duo pluresve: sed ita, ut uno solvente pœnam, reliqui liberentur. Ita enim receptum est in furto aut rapinâ, aliove simili delicto, quod per Universitatem, Collegium, aut corpus, communicato præsertim prius ad perpetrandum delictum consilio, admissum est, late per Batt. Decum & alios in l. Si familia de auris. omni. iud. * Si igitur Dominus Consultor decrevit adversus collegas suos, Dominos dicti Capituli, huic delicto obnoxios, famosam actionem furti intentare (ad quod eundem minime hortamur, propter honorem Collegarum) in nullo obstante restitutione cistæ ablatæ, ultro & spontè per collegas facta, l. si pignore de cum furti de furtis, qui enim eâ mente aliam con- tractavit, ut lucrificeret, tamen mutato consilio id domino postea reddidit, nihilominus furto obnoxius manet; quia in tali peccato penitentia suâ nemo nocens esse desinit, l. qui ea mente de furti. id jure permittente facere poterit, institutâ actione furti in duplum ejus, quod in cista continebatur: * cistæ enim non nisi accessorie, rerum verò contentarum principaliter sic dicitur fieri furtum, l. i. §. si cista depositi. l. Qui saccum de furtis: idque propositâ actione civili, cujus ex moribus utentium rarior est usus: sin criminali (quod potest, l. ult. de furtis, l. ult. de privas. delictis) uti maluerit per se vel per fiscum ad infligendam extraordinariam pœnam, concludit: veluti relegationis, multæ pecuniariæ, aut alterius, pro religione judicantis, & qualitate delicti.

De Vsuris.

SYMMARIVM.

Vsurarum exercitium an per Principem permittendum.

1. Vsuras exercens excommunicatur.
2. Vsuræ an Iudeis permittenda.
3. Vsuræ ne ad piâs quidem causas permittenda.
4. Vsuræ propter in alium evitandum an permittenda.

CONSILIVM DLXXXVII.

PRO parte Illustrissimi Episcopi Cameracensis proponitur, num ipse possit tolerare Lombardos usurarios publicè mensam